

Опис навчальної дисципліни вільного вибору

Дисципліна		Вибіркова дисципліна № 4 «Основи мовленнєвої діяльності корекційного педагога»
Рівень ВО		<i>Магістр</i>
Назва спеціальності/освітньо-професійної програми		<i>Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка)</i>
Форма навчання		<i>Денна очна</i>
Курс, семестр, протяжність		<i>1 курс, 2 семестр</i>
Семестровий контроль		<i>залік</i>
Обсяг годин (усього: з них лекції/практичні)		<i>24 год.: 10 – лекційні, 14 – практичні (8 год – консультації, 88 год – самостійна робота)</i>
Мова викладання		<i>українська</i>
Кафедра, яка забезпечує викладання		<i>Спеціальної та інклюзивної освіти</i>
Автор дисципліни		<i>Мацюк Зоряна Сергіївна</i>
Короткий опис		
Вимоги до початку вивчення		<p><i>Дисципліна «Основи мовленнєвої діяльності корекційного педагога» забезпечує формування у фахівців комплексу професійних знань щодо основних базових положень теорії спілкування; основних видів техніки та прийомів спілкування, аналізу специфіки спілкування безпосередньо у конкретних видах діяльності, особливо в управлінській.</i></p> <p><i>Актуальність дисципліни пов’язана з виявленням серед майбутніх корекційних педагогів та логопедів, студентів, які мають мовленнєві порушення та тих, які не володіють на високому рівні мовною, мовленнєвою та комунікативною компетенціями, плутають поняття «мова» і «мовлення», мають дисграфічні та дизорфографічні помилки на письмі.</i></p>
Що буде вивчатися		<p>Зміст навчальної дисципліни:</p> <p>Мовленнєва компетенція – підґрунтя формування комунікативної компетенції. Розуміти зміст поняття спілкування, його значення, види та рівні. Знати три сторони процесу спілкування, специфіку обміну інформацією у комунікативному процесі. Усвідомлювати існуючі бар’єри взаєморозуміння, труднощі на шляху ефективного спілкування. Знати особливості масової комунікації та специфічні аспекти спілкування у навчанні.</p> <p>Вербальні та невербальні засоби основ мовленнєвої діяльності. Знати загальну характеристику засобів спілкування: мови як основного засобу спілкування, ораторську майстерність. Дослідити невербальні засоби комунікації та характеристика структурних компонентів невербаліків: експресивно-виразні рухи та візуальний контакт. Знати вплив просторового розміщення та часу у спілкуванні. Усвідомлювати проблеми вербальних та невербальних засобів спілкування у навчанні.</p> <p>Спілкування як взаємодія. Розуміти інтеракцію у спілкуванні, рольові стандарти та концепції. Знати можливі ситуації та дії під час спілкування, стилі спілкування, їх використання. Знати маніпуляції у спілкуванні та типи маніпуляторів. Розуміти психологічні засоби впливу в процесі спілкування, особливості Асертивної поведінки та, її базові положення, характеристику асертивних технік та доцільність</p>

	<p><i>їх використання у різних ситуаціях. Знати навички взаємодії у навчальному процесі</i></p> <p>Сприйняття у мовленнєвій діяльності. Сприймати і розуміти соціальну перcepцію і її структуру. Знати еталони сприйняття, формування першого враження та особливості сприйняття під час постійного спілкування. Розуміти помилки у сприйнятті і поведінку як джерело інформації. Усвідомлювати поняття іміджу та самооцінки.</p> <p>Конфлікти у спілкуванні та взаємодії. Знати сутність конфлікту, причини його виникнення, типи конфліктів у комунікативних процесах, типи поведінки у конфлікті. Володіти засобами запобігання та подолання конфліктів. Розуміти значення конфліктів у навчальному процесі та під час ділового спілкування.</p> <p>Ділова міжособистісна комунікація. Знати види та особливості ділової комунікації, умови та чинники ділового спілкування. Розуміти орієнтацію в особистості ділового партнера, роль емоцій під час ділового спілкування. Володіти навичками проведення ділової розмови, організації та проведення нарад і переговорів. Вміти налагоджувати спілкування з «важкими людьми». Володіти різними формами спілкування у навчальному процесі.</p>
Чому це цікаво/треба вивчати	<p>Провідну роль у реалізації професійних комунікацій відіграє система специфічних комунікативних процесів (а також пов'язаних з ними явищ і властивостей особистості). Основними серед них є емпатія, ідентифікація, атракція, афіліації, фасцинація і комунікативна рефлексія. Всі вони інтегруються в так зване професійне спілкування, що синтезує три основних компоненти професійної компетентності – комунікативні процеси, комунікативні здібності та комунікативні явища (а також комунікативну компетентність як узагальнену особистісну характеристику).</p>
Чому можна навчитися (результати навчання)	<p>У результаті вивчення запропонованого курсу здобувачі вищої освіти отримають теоретичні знання щодо загальної характеристики порушень мовлення, класифікації, динаміки перебігу порушень мовленнєвої діяльності за умов спонтанного та цілеспрямованого навчання та виховання; вміння і навички диференціальної діагностики та індивідуального підходу до корекції мовлення при різних порушеннях; освоєння основних методів і напрямків дослідження і корекції моторних, когнітивних функцій і мовлення під час вивчення дітей з порушеннями в розвитку.</p> <p>Після завершення вивчення дисципліни «Основи мовленнєвої діяльності корекційного педагога» студенти зможуть:</p> <ul style="list-style-type: none"> – налагоджувати комунікативний контакт з іншими людьми; – орієнтуватися у ситуації спілкування та в особливостях партнера у спілкуванні; – пристосовуватися до «важких» людей у спілкуванні, спостерігати, розуміти та застосовувати невербальну мову; – запобігати перепонам взаєморозуміння та долати їх; – обирати засоби подання інформації та володіти ораторською майстерністю; – розуміти позицію партнера у спілкуванні, пристосовуватися до неї та вміти використовувати її у власних інтересах; – обирати ефективний стиль спілкування у конкретній ситуації; – протистояти маніпулюванню у комунікації; – використовувати різні техніки асертивної поведінки; – розв'язувати складні взаємовідносини та конфліктні

	<p><i>ситуації;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – приймати групове рішення щодо дискусійної проблеми, брати участь у груповій взаємодії. <p><i>Студенти повинні вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • орієнтуватися у проблемі виявлення комунікативних процесів та визначення їх складових; • простежувати фази розгорнутого мовленнєвого повідомлення; • ґрунтовно характеризувати лексичні, семантичні та фонетичні явища під час мовленнєвої діяльності; • чітко визначати граматичні та стилістичні проблеми мовленнєвого акту; • проводити порівняльний аналіз текстів; • досліджувати мовленнєвий етикет і культуру спілкування мовців.
Як можна користуватися набутими знаннями й уміннями (компетентності)	<p><i>Вивчення запропонованого курсу дасть можливість здобувачам вищої освіти оволодіти знаннями та уміннями, необхідними для забезпечення набуття таких компетентностей:</i></p> <p>ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p><i>Специальні (фахові) компетентності:</i></p> <p>СК 2. Здатність вміти виробляти власну стратегію і тактику соціальної поведінки, професійної діяльності з урахуванням інтересів групи (колективу); досвід продуктивної організаційної діагностичної, реабілітаційної, аблітізаційної і корекційної роботи в освітньо-професійному середовищі, відстоювати інтереси осіб з ООП.</p> <p>СК 6. Здатність знати основні правила наукової організації дослідно-педагогічної і корекційно-педагогічної діяльності; вміти раціонально організовувати власний науково-дослідний і корекційно-педагогічний процес, самостійно контролювати їх результативність, ефективність, удосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних інноваційних педагогічних і корекційних технологій.</p> <p>СК 7. Здатність до застосування системи корекційно-педагогічних впливів, що ґрунтуються на національних традиціях толерантності та емпатії, педагогіці співробітництва, особистісно-орієнтованому підході до дітей із різним рівнем психофізичного розвитку.</p> <p><i>Відповідно курс «Основи мовленнєвої діяльності корекційного педагога» спрямовано на вирішення таких найважливіших завдань:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - з'ясувати значення основних термінів основ мовленнєвої діяльності; - оволодіти знаннями про зміст, правила та норми спілкування, про вимоги до мовленнєвої поведінки в різних комунікативно-мовленнєвих ситуаціях; - опанувати комунікативно-мовленнєві уміння; - усвідомити специфіку педагогічного спілкування, особливості комунікативно-мовленнєвих ситуацій, характерних для професійної діяльності вчителя; - пізнати зміст мовленнєвого ідеалу як компонента загальної культури та педагогічного мовленнєвого ідеалу.

Студенти повинні знати:

- термінологічний апарат з проблеми;
- типи граматичного опису в рамках функціонально-граматичних досліджень мовлення;
- лінгвістичне моделювання мовленнєвої діяльності;
- визначення слова та його семантичної структури;
- функції і форми мовлення;
- вияви якісних і кількісних закономірностей під час дослідження мовленнєвої діяльності.

Здійснити вибір – «[ПС-Журнал успішності-Web](#)»